

Nove knjige v pedagoški knjižnici

ODKRIVANJE nadarjenih učencev in vzgojno-izobraževalno delo z njimi. Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2006.

Monografija, ki je v založništvu republiškega Zavoda za šolstvo izšla v začetku leta, je bila izdana z namenom olajšati učiteljem, šolskim svetovalnim delavcem in staršem odkrivanje nadarjenih učencev in dati napotke za delo z njimi.

Priročnik je plod desetletnih prizadevanj Zavoda za šolstvo RS, Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje in nekaterih drugih forumov, da bi vpeljali v naše šole sodobne pristope dela z nadarjenimi. Prizadevanja so bila uspešna za osnovnošolsko populacijo nadarjenih, v pripravi pa je koncept za sistematično delo z nadarjenimi srednješolci.

Po uvodniku Tanje Bezić knjigo sestavlja še devet strokovnih prispevkov različnih avtorjev, ki so aktivni na področju dela z nadarjenimi.

Tako Drago Žagar v prispevku *Koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli: zakaj tako* opisuje in utemeljuje strokovne rešitve v zvezi z odkrivanjem nadarjenih učencev in delu z njimi, v skladu s Konceptom odkrivanja in dela z nadarjenimi v devetletni osnovni šoli, ki ga je razvila delovna skupina v okviru Področne kurikularne komisije za osnovno šolo. Avtor predstavi oris sodobnih teorij o nadarjenosti. Koncept izhaja iz treh temeljnih postavk nadarjenosti, ki je lahko splošna ali specifična, dejanska ali potencialna, vsekakor pa nadarjenost zahteva poleg rednega šolskega programa še posebej prilagojene programe, ki so podpora razvijanju vseh potencialov nadarjenih otrok. Koncept vključuje evidentiranje in identificiranje nadarjenih ter pridobitev mnenja staršev. Delo z nadarjenimi učenci mora potekati v vseh treh izobraževalnih obdobjih devetletke, v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju v obliki notranje diferenciacije, v drugem v obliki fleksibilne diferenciacije ter v 8. in 9. razredu devetletke v obliki delne zunanje diferenciacije.

Tanja Bezić v prispevku *Operacionalizacija Koncepta: Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli* izčrpno opiše konkretne dejavnosti v korist odkrivanja in dela z nadarjenimi v naših šolah. Nadalje opiše postopke informiranja in izobraževanja vodstvenih delavcev šol, priprave na uvajanje Koncepta na posamezni šoli, postopek odkrivanja nadarjenih učencev, delo z njimi ter analizo in evalvacijo izvajanja programov. Avtorica je s sugestijami in prikazi modelov dejavnosti, ki jih posamezne šole lahko uporabijo pri odkrivanju in delu z nadarjenimi, zelo konkretna in izčrpna.

Marinka Marovt se v prispevku *Razvojni načrt šole in koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci* posveti opisu temeljnih značilnosti razvojnega načrtovanja, razvojnega načrta in akcijskega načrta šole. Opiše tudi, kako vključiti delo z nadarjenimi v vse tri segmente.

Dušica Boben namenja svoj prispevek postopku identificiranja nadarjenih, ki je umeščen med fazo evidentiranja in fazo konkretnega dela z njimi. Pred-

stavi različne merske pripomočke, ki se v te namene uporabljajo in morajo zadostiti objektivnosti, zanesljivosti, občutljivosti in veljavnosti.

Tanja Bezić v naslednjem prispevku *Individualizirani program vzgojno-izobraževalnega dela za nadarjenega učenca* predstavi niz konceptov, stališč in priporočil, ki jim morajo programi za izobraževanje nadarjenih zadostiti. Vsak individualizirani program dela z nadarjenim pa vključuje naslednje: podatki o učencu, njegovi interesi, želje in potrebe, načrt vzgojno-izobraževalnega dela pri pouku in drugih dejavnostih na šoli in zunaj nje, načrt sprotne spremljanja rezultatov in načrt končne evalvacije.

V prispevku *Svetovanje nadarjenim učencem* Bežičeva poudari, da mora biti svetovanje vključeno v vsak program dela z nadarjenimi. Cilji svetovanja so tako preventivni in kurativni. Velja naj pravilo, da čim višja je stopnja nadarjenosti, tem več svetovanja je potrebno. Nadarjeni imajo najpogostejše težave v socialnih odnosih, lahko so anksiozni in depresivni in prikrivajo svoje talente, niso zmožni sprejemati kritike, so neprilagodljivi in uporni do avtoritet, odklanjajo rutino in šolsko delo ...

Mira Brinar Huš je avtorica prispevka *Svetovalni program za delo z nadarjenimi učenci*, kjer predstavlja svoj primer dobre prakse. Vanj vključi tehnike in strategije za zmanjševanje stresa, svetovalno aktivnost na učno-izobraževalnem področju in svetovanje pri poklicni orientaciji.

Mirt Nagy poda prikaz modela vodenja kreativne delavnice za razvijanje ustvarjalnosti.

Ana Blažič v prispevku *Klub kot alternativna oblika dela z nadarjenimi učenci* opiše projekt dela z nadarjenimi srednješolci, ki je potekal na novomeški enoti Zavoda za šolstvo kot nadgradnja projekta identifikacije in štipendiranja nadarjenih srednješolcev in se je v Sloveniji začel v šolskem letu 1985/86. Ker temu ni sledil nacionalni program dela z nadarjenimi srednješolci, so se tega na Dolenjskem lotili z ustanovitvijo Kluba za nadarjene učence.

Vsak strokovni prispevek je na koncu opremljen s seznamom literature, česar bodo veseli tisti bralci, ki bi želeli poglobiti znanje o nadarjenosti in nadarjenih ter delu z njimi.

V prilogah ob koncu publikacije so vključeni pomembnejši dokumenti, ki so v minulih letih nastajali zato, da bi se razvijali koncept dela z nadarjenimi na naših šolah.

Uporabnost v praksi je še posebno izrazita odlika te publikacije, ki ne bi smela manjkati na policah šolskih knjižnic. Gotovo bo koristen vir pri delu z nadarjenimi pedagogom, psihologom in drugim šolskim svetovalnim delavcem pa tudi učiteljem in ne nazadnje staršem nadarjenih otrok.

Tanja Šulak